

En ishockeymatch som helhet är beroende av ett fungerande samspel mellan spelare, domare, ledare och publik (= föräldrar i ungdomssammanhang). Domarna i ungdomsishockeyn är, precis som spelarna, under utbildning. Inför säsongen genomgår de en föreningsdomarkurs. Kursen omfattar en dag och därefter får killarna och tjejerna ge sig ut och döma ungdomsishockey. Matcherna utgör en viktig del i utbildningen och utvecklingen av domarna. I den utbildningen ingår även en tävling, men vi får inte glömma bort att det är barn som är på isen.

I varje förening finns en domaransvarig som ansvarar för tillsättning och utbildning av domarna. Som domare finns möjlighet att få vara med om många fantastiska hockeyupplevelser och att utvecklas som människa. På samma sätt som för spelarna finns det möjlighet för de mest lovande domarna att delta i utbildningsturneringar som TV-Pucken.

”Trots att det är länge sedan kan jag än idag mycket väl komma ihåg när jag började döma ungdomsmatcher. Jag kommer ihåg de härliga unga spelarna, men också en del bedrövliga ledare och föräldrar. Jag var inte vatten värd enligt många ”förståsigpåare” runt arenan. Men jag överlevde de första åren och fick senare förmånen att döma i Elitserien.”, berättar Dick Wallström, tidigare elitlinjeman.
Förhoppningsvis kommer ni vuxna i framtiden att ge de unga domarna möjlighet att få göra några misstag under sin vidareutbildning.

Domarfakta

Visste Du ...

- att** föreningsdomare, distriktsdomare och förbundsdomare är de tre kategorier av domare som finns,
- att** det i Sverige finns ungefär 2000 licensierade domare och därutöver ett stort antal föreningsdomare,
- att** det är Svenska Ishockeyförbundet som beslutar om regeländringar,
- att** föreningsdomarna som dömer ungdomsishockey genomgår utbildning endast en dag per säsong,
- att** den domaransvarige i samarbete med distriktsförbundets domarkommitté tillsätter domarna i alla ungdomsmatcher,
- att** den domaransvarige i föreningen är den person som är ansvarig för domarna i ungdomsishockey och är den som ska kontaktas vid eventuella frågor eller synpunkter,
- att** alla domare måste träna skridskoåkning, fysik och regelkunskap,
- att** varje distriktsförbund har en bestraffningskommitté som efter anmälan från domaren utdömer böter och avstängningar,
- att** ungefär två till tre av tio föreningsdomare fortsätter, övriga s-k-r-ä-m-s bort av ”ledare” och föräldrar,
- att** det även för distriktets domare finns möjlighet att bli uttagen till förbundets fina utbildningsturneringar såsom exempelvis TV-Pucken.

Spelare - Domare - Ledare - Föräldrar

Spelare

Under en ishockeymatch gäller det att vara 100 % koncentrerad på spelet när man är på isen. Det har visat sig att man inte orkar vara fokuserad under en hel match om man slösar energi på annat än spelet, såsom att gnälla på domare och motståndare. Vilket man tyvärr ofta ser inom ishockeyn. Om man exempelvis tittar på NHL är det väldigt sällsynt att en spelare offrar energi genom att klaga på domaren. Där respekterar man domsluten, även om man själv är av en annan uppfattning, och koncentrerar sig helt på spelet.

Samtal och Reflektion:

- Varför kritiserar man domarens beslut under en match?
- Vilka fördelar eller nackdelar får man genom att kritisera och klaga på domarens beslut?
- Vad får det för konsekvenser för laget när en eller flera spelare klagat på domaren?
- Varför klagat inte NHL-spelarna på domaren?

Domare

Domaren fyller en viktig funktion i genomförandet av matchen. Det är därför av yttersta vikt att domaren föregår med gott exempel och uppträder korrekt på alla sätt. Eftersom domare kan bestraffa spelare och ledare har de en uppgift som medför ett stort ansvar. Därför är en bra ATTITYD och ett bra förhållningssätt till matchens aktörer mycket viktigt.

Samtal och reflektioner:

- Vad karaktäriserar en bra domare?
- Vad karaktäriserar en dålig domare?
- Hur kan en domare bidra till en bra stämning på isen?
- Vilket förhållningssätt skall domaren ha till spelare, ledare och publik?

Ledare

Ledaren har ett stort ansvar för hur ungdomar bemöter domaren och motståndarna. Ett lags ATTITYD på och utanför ishockeyrinken speglar sig ofta i deras ledares ATTITYD. Därför är det mycket viktigt att alla ledare i ett lag verkligen är goda föredömen för spelarna. Som ledare ska man ha förmågan att skapa ett öppet och positivt förhållningssätt.

Det ska vara tillåtet att tycka olika men också glädjas tillsammans. Då ger man ungdomar möjlighet att bli sedda och uppmärksammade även i vardagen. Att finnas till hands och stötta, både i svåra situationer men även under den vanliga träningen, är kanske en ledares viktigaste uppgift.

Svenska Ishockeyförbundet har genom "Ishockeyn Vill", tydliggjort, bland annat att barn och ungdomar ska utbildas i att ta hänsyn till kamrater, ledare och funktionärer, etik, god laganda samt att leva sunt. Det dagliga mötet mellan spelare, ledare och föräldrar, utgör grunden för att lyckas förmedla innebörden i dessa begrepp. En god laganda gör också att spelarna i laget utvecklas snabbare.

Samtal och reflektion:

- Vad karakteriserar en bra ledare?
- Vilken är ledarens viktigaste uppgift?
- Vad är laganda?
- Hur skapar man bra laganda?
- Vad är dålig laganda?
- Varför är det viktigt med bra laganda?

Spelare - Domare - Ledare - Föräldrar

Föräldrar

Föräldrar står sina barn närmast. De ATTITYDER och värderingar som föräldrar förmedlar spelar en mycket stor roll för ungdomars förhållningssätt till andra människor.

Om föräldrar står på läktaren och högljutt kritiserar domarna under en ishockeymatch dras ofta både spelare och ledare med och börjar kritisera och ”skälla” på domarna. Innan man ”skäller” på spelare och domare är det viktigt att man sätter sig in i deras situation.

Framförallt inom barn och ungdomsishockeyn måste man tänka på och förstå att dessa domare och spelare inte är färdigutvecklade och är där för att lära sig och utvecklas. Hur skall dessa kunna utvecklas och bli bättre om dom inte får träna i ett positivt arbetsklimat? Det viktigaste MÅLET i ungdomsishockeyn är att ha kul samt att utvecklas och utbildas och detta gäller givetvis domarna också!

Samtal och reflektion:

- Hur ska en bra hockeyförälder vara?
- På vilket sätt kan föräldrarna hjälpa spelarna och domarna att känna sig trygga?
- Vad är det som påverkar spelarna/domarna att inte känna sig trygga inom idrotten/laget?
- Är det positivt eller negativt att tillåta några spelare att göra på ett sätt och andra på ett annat sätt?

Praktikfall

Här följer tre olika situationsbeskrivningar från verkligheten. Känner du igen några, kanske har det hänt dig eller dina kompisar?

Läs igenom texterna och diskutera frågorna!

1 En tilltrasslad situation framför mål slutar med att pucken ligger i målburen. Domaren vinkar avvärjande för att visa att målet ej godkänns. Pelle anser att det bör dömas mål och blir arg. Han åker fram till domaren och skriker och skäller på honom. Domaren som är lite osäker på om han fattat rätt beslut vägrar att diskutera situationen med den mycket upprörda Pelle. Pelle åker därifrån och på vägen ut till bålet slår han klubban hårt i sargen för att ytterligare visa sitt missnöje över domaren.

Samtal och reflektion:

- Handlade Pelle rätt i den här situationen?
- Gjorde domaren rätt som inte diskuterade med Pelle och inte heller tog någon utvisning?
- Vad kunde Pelles lagkompisar gjort åt situationen?
- Hur ska ledarna uppträda och agera efter en liknande situation?

2 Alexander är tillsammans med hela sitt ungdomslag och ser på en elitseriematch. Hemmalaget spelar lite väl tufft och åker på många fler utvisningar än motståndarna. Spelarna och ledarna i hemmalaget anser att detta är fel och börjar kritisera nästan vartenda domslut med skrik och yviga gester. Efter en stund rycks hela publiken med och det utbryter en stor visselorkan mot domaren varje gång en hemmaspelare blir utvisad.

Dessutom förlorar hemmalaget matchen med 4-3. När Alexander kommer hem ser han ett sammandrag av matchen på Tv. Eftersnacket till matchen handlar enbart om domarens dåliga agerande, som enligt hemmaspelarna och deras tränare avgjorde matchen.

Samtal och reflektion:

- Har ni sett något liknande själv?
- Är det här bra reklam för ishockeyn som sport?
- Hur påverkas unga spelare av att se detta?
- Hur påverkas unga domare av att se detta?
- Hur påverkas ledare och föräldrar av att se detta?

Lagvärdar

3 Det är mitt i den andra perioden det hela startar. Jocke åker på en ful slashing av en motståndare som den unge domaren tyvärr inte ser. Både föräldrar och ledare i Jockes lag blir mycket förgrymmade och börjar skrika och "skälla" på domaren. Kritiken blir mer och mer högljudd och båda lagen dras med. Domaren får allt svårare att kontrollera vad som händer på isen och spelet blir mer och mer vårdslöst och till slut urartar matchen fullständigt.

Efter matchen går tränaren (från Jockes lag) in i domarrummet och fortsätter "skälla" på domaren. Även när domaren ska åka hem får han utstå kritik, då några föräldrar står kvar utanför ishallen och vill diskutera och kritisera hans agerande. I bilen hem beslutar sig den unga domaren för att aldrig mer döma en ishockeymatch igen.

Samtal och reflektion:

- Varför spårade matchen ur så här?
- Hur påverkas man som spelare av hur publik (föräldrar) och ledare uppför sig?
- Hur kunde denna situation ha undvikits?
- Hur påverkas unga domare av att se detta?
- Hur tror ni att domaren mår under matchen och efteråt?

Lagvärdar

Lagvärden finns till för att stödja domare och funktionärer samt för att skapa en bra atmosfär runt ungdomsishockeyn. Oftast räcker det med att publiken på läktaren ser att det finns en lagvärd där för att stämningen ska bli bra och vi slipper höra klagomål på spelare, ledare eller funktionärer.

Hemmalaget ansvarar för att ha 1-2 lagvärdar på plats vid varje match. Ofta är det föräldrar till spelarna som är lagvärdar. Försök att få så många lagvärdar till ert lag som möjligt så blir det inte så många matcher per person. Det är viktigt att det tas fram särskilda jackor eller västar till lagvärdarna så att dom är lätta att känna igen.

I nedanstående ruta kan ni läsa mer om lagvärdens arbetsuppgifter.

Att vara Lagvärd

- Lagvärden ska finnas med på hemmamatcherna och bära speciell väst eller jacka för att synas och bli igenkänd.
- Lagvärden ska presenteras av matchspeaker i samband med att övriga funktionärer presenteras inför matchen.
- Lagvärden ska vara en friställd person som kan röra sig fritt bland publiken och runt rinkens och ej vara knuten till andra uppdrag såsom lagledare, materialförvaltare, sitta i sekretariat eller liknande.
- Lagvärden går in i domarrummet före och efter match och hälsar domarna välkomna respektive tackar dem för den genomförda matchen.
- Lagvärden hälsar motståndarlaget välkomna inför match samt tackar motståndarna för den genomförda matchen.
- Lagvärden ser till att skriva in sitt namn i matchprotokollet. Detta görs på lämplig plats under funktionär/tränare
- Matchprotokollet ifyllt med lagvärdens namn ska visas domarna innan första nedsläpp.
- Under matchens gång ska lagvärden se till att publiken och övriga funktionärer uppträder sportsligt mot domare och spelare.

